

Izvorni znanstveni rad
UDK 811.163.42'282 Gola (091)(497.5)
Primljeno 2009-10-21

IZVJEŠĆE O DIJALEKTOLOŠKOM ISTRAŽIVANJU U GOLI KRAJ KOPRIVNICE 2009. GODINE

Jela Maresić, Zagreb

Sažetak

U radu se na temelju terenskoga dijalektološkoga istraživanja u Goli daje prikaz dobivenih jezičnih podataka. Navode se osnovna fonološka i morfološka obilježja toga govora. Pri istraživanju je zabilježena frazeološka i onomastička građa, mikrotoponimi i golska prezimena koja se analiziraju s motivacijskoga gledišta. Popunjen je Upitnik za Hrvatski jezični atlas te snimljeno i pohranjeno više sati tonskoga materijala.

Ključne riječi: kajkavsko narječje, mjesni govor Gole, fonologija, morfologija, frazeologija, onomastika

U drugoj polovici kolovoza 2009. god. obavljeno je terensko dijalektološko istraživanje u Goli kraj Koprivnice, punktu predviđenom za obradu u Hrvatskom jezičnom atlasu koji vodi dr. Mijo Lončarić pri Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Pri tome je ispunjen Upitnik predviđen za izradu Atlasa te snimljeno nekoliko sati dijalektološkoga materijala u digitalnom obliku. Na taj će se način sačuvati jezični podatci zabilježeni u jednom vremenu. Snimljeni se materijal, osim za dijalektološka, može iskoristiti i za sociolingvistička te druga istraživanja.

Ispitanici su bili iz različitih dobnih skupina, a u istraživanju su imali više ili manje udjela. Osim različite dobne strukture, bili su različita obrazovanja i zanimanja, od studentica, profesorica, uposlenika u uslužnim djelatnostima do poljodjelaca i umirovljenika:

Ivica Šestak (47 god.), Martin Šestak (75 god.), Marina Živković (32 god.), Ozana Živković (23 god.), Vladimir Kralj (80 god.), Dragan Bobovec (59 god.), Dragica Bobovec (rođ. Pintar) (56 god.), Anđelka Bobovec (80 god.), Matija

Bartolović (69 god.), Ankica Bartolović Premec (42 god.), Marica Volarić (79 god.), Ivan Stančir, Ivan Mulvaj (84 god.), Zvonkica Zlatar (25 god.), Marija Zlatar (23 god.), Marija Šestak.

Svima im ovom prigodom zahvaljujem što su sudjelovali u istraživanju i odvojili svoje vrijeme da bih mogla što vjerodostojnije ispuniti Upitnik i snimiti njihov spontani govor.

Od srca hvala velikanu našega naivnoga slikarstva Ivanu Večenaju što me je proveo kroz svoju galeriju i prenio mi tek mali dio razmišljanja, ideja, događaja i zanimljivosti iz svojega prebogata života. On je kao rođeni Golčan, zadužio svoje selo, hrvatsko, ali i svjetsko slikarstvo predivnim radovima. Iako u devedesetoj godini, još uvijek slika u tehnicu akvarela te piše sjećanja na mnogobrojne zanimljivosti i susrete. Objavio je sedam knjiga, između ostalih, zbirku pjesama na izvornom golskom govoru *Prekodravje tak popeva* (Gola, 1994.), knjigu frazema, poslovice i zagonetki *Poslovice, izreke i zagonetke iz Prekodravlja* (Zagreb, 1997.), a uz znanstvenu i stručnu pomoć Mije Lončarića *Rječnik govora Gole* (Zagreb, 1997.) Taj rječnik zavrjeđuje osobitu pozornost, ne samo stoga što je prvi značajniji kajkavski rječnik suvremenoga govora objavljen kao samostalno djelo, 'rječnik između korica', već i po količini obrađenoga materijala i po kvaliteti obrade. Sadrži oko 12000 natuknica koje je Ivan Večenaj skupio ustrajnim višegodišnjim radom, a da bi rječnik bio uređen prema znanstvenim i leksikografskim zahtjevima pobrinuo se dijalektolog, suautor *Rječnika* dr. Mijo Lončarić. Velik je dio leksikografske građe zanimljiv za komparativna leksikološka i etimološka jezikoslovna proučavanja jer sadrži leksik iz različitih razdoblja počevši od najstarijih praslavenskih, strohrvatskih, starokajkavskih pa sve do suvremenoga doba. Sadrži i obilje građe koja je zanimljiva za tvorbeno, semantičko te brojna druga jezikoslovna proučavanja. Leksička je dijalektološka građa obrađena jednom od mogućih leksikografskih metoda u takvom tipu rječnika. Na svakoj je natuknici označeno mjesto naglaska, dužina naglašenih i nenaglašenih slogova (**lěfki** 'lagan', **lecnóti se** 'iznenada se trgnuti, uplašiti se', **jāzvēščák** 'mjesto gdje obitavaju jazavci') te druge izgovorne odrednice glasova kao što je 'otvorenost' / 'zatvorenost' vokala (**lěfkɔ** 'lako, lagano'), obezvučenje zvučnih suglasnika na kraju riječi (**mláč** 'riječni sprud', **ovákɔf** 'ovakav'), 'srednji' izgovor palatalnih konsonanata (**mláčɛn** 'mlak', **pánža**). Svaka natuknica ima morfološku odrednicu vrste riječi kojoj pripada (**smikčě** adv. 'povlačeći po zemlji'). Za razliku od prije objavljenih manjih suvremenih kajkavskih dijalektnih rječnika pridodanih uz opise mjesnih govora, znatno je više pažnje posvećeno semantičkom dijelu leksikografskoga članka. Kod višeznačnih su riječi obrojčana i razgraničena značenja te je većina značenja potkrijepljena primjerom uporabe u kontekstu. U rječnik je uvrštavan većim dijelom razlikovni leksik, tj. one riječi

koje se i u izrazu i u sadržaju razlikuju od književnojezičnih. To u dijalektnoj leksikografiji ima opravdanje, iako se u posljednje vrijeme zagovara cjelovit pristup skupljanju leksika. Bilježenjem svih riječi, bez obzira razlikuju li se u čemu od književnojezičnih, dobiva se cjelovit leksički sustav pojedinoga govora u kojemu se mogu razmatrati različiti semantički odnosi kao što su polisemija, sinonimija, hiperonimija i dr. Na taj se način izbjegava primjerice, da kod brojnih tvorenicama nema polazne, “krovne” riječi koja je na vrhu hijerarhijski ustrojene semantičke strukture (npr. u *Rječniku* je navedena riječ **koñina** ‘augm. od *kón*; fig. izdržljiva osoba’, ali riječ *kón* nije obrađena u zasebnom članku). Osobito je dobro što u izboru građe nije previše prostora dano tuđicama (germanizmima, hungarizmima i dr.) kako je to često slučaj u takvom tipu rječnika. Cjelokupno je leksičko blago vrlo kompleksno, sadrži mnogobrojne slojeve koji su nastajali i razvijali se stoljećima, a posuđenice iz susjednih, srodnih i nesrodnih jezika čini tek manji dio leksika izvornih govora.

Gola je selo nedaleko od Koprivnice u Prekodravlju neposredno uz mađarsku granicu. Najbliže joj je mađarsko selo Brežnica udaljeno svega 6 kilometara od nje. Zemljišni posjedi preko rijeke Drave pripadali su župi Drnje, a njihovo je naseljavanje počelo najvjerojatnije krajem 18. stoljeća te se prva naselja spominju početkom 19. stoljeća. Gola se spominje od 1822. godine, a prema popisu stanovništva iz 2001. godine imala je 995 stanovnika. Cijela je golska općina prema tom popisu imala 2760 stanovnika. Činila su ju sva naselja u Prekodravlju, Gola, Gotalovo, Novačka, Otočka i Ždala, osim Repaša koji pripada općini Molve. Stanovnici se uglavnom bave poljoprivredom, a ponešto i drugim djelatnostima.

Iako je utvrđeno da se u Goli još dobro čuva kajkavska riječ, vrlo je jasno kamo ide jezični razvoj. Svi se govornici u svakodnevnoj komunikaciji sa sugovornicima istoga idioma služe svojim mjesnim govorom, ali s nedomaćim govornicima vrlo često prelaze na drugi sustav, nerijetko čak i oni najstariji. Pri tome se prilično uspješno služe suvremenim hrvatskim književnim jezikom. Dobar dio snimljenoga materijala može poslužiti za sociolingvistička te lingvistička istraživanja jezičnih dodira dvaju srodnih sustava.

Hoće li, i u kojoj mjeri izvorni govornik čuvati svoj govor, vrlo često ovisi o načinu života, radi li primjerice u svome mjestu stanovanja ili tamo gdje je u uporabi drugačiji tip govora. Vrlo važnu ulogu, možda i najvažniju, čini emotivni odnos govornika spram svojega zavičajnoga govora, koji je stekao i izgradio u najranijoj dobi zahvaljujući cijeloj obitelji ili pak u posebnom odnosu s jednom osobom s kojom je bio emotivno vezan. Jedna od ispitanica za Upitnik bila je studentica četvrte godine studija koja odlično vlada sustavom golskoga govora. Vrlo se lako sjećala i onih riječi i izraza koje već rabe uglavnom stariji govornici (npr. frazema li pak riječi kao što je *zõrjâk* ‘osvit, svitanje’). U razgovoru je

utvrđeno nekoliko bitnih stvari koje su razlogom tome. Vrlo je često bila u društvu s bakom koja se brinula o njoj. Svoj je mjesni sustav govora prenijela i u novu sredinu jer se često druži s prijateljima koji su govornici istoga idioma te se njime služe i u drugačijemu jezičnom okružju. Zahvaljujući vrlo izgrađenom emotivnom odnosu, velikoj ljubavi prema zavičaju, kako je sama rekla - “*hèrc mi tòće druĝač đok prèjdem Drāvskòga mòsta*” – vrlo uspješno čuva i izgrađuje svoj izvorni govor bez obzira što veliki dio vremena provodi u različitoj jezičnoj sredini. Slično je i s njezinom sestrom koja također jako dobro vlada golskim sustavom, iako je obrazovana i zaposlena u osnovnoj školi kao profesorica te se u poslu služi samo standardnim hrvatskim jezikom. One su razgovarale bez ikakvih natruha drugoga (štokavskoga) sustava.

Zasigurno je i objavljivanje *Rječnika golskoga govora* odigralo značajnu ulogu u odnosu mlađih Golčana spram svojega kajkavskoga jezičnoga izričaja.

Pri istraživanju je skupljena i određena količina frazema koji se obično produciraju u spontanu govoru pri opuštenijoj atmosferi, iako to nije bio primarni cilj istraživanja:

pìjan je kaj kòca ‘jako pijan’ (*kocàti* = štucati),
bò đòbil pò čòbaj /prijetnja batinama/ bit će oštro prekoren, kažnjen’,
sāma jè je valàga ‘ima debelu stražnjicu’ (*valàga* = stražnjica),
premāzan je zè sèmi vrāžjèmi māščāmi ‘vrlo je prepreden, lukav’,
spì kak ānžel ‘spokojno i bezbrižno spava’,
Bòg ga je zèl, òće ānželèka ‘/kaže se kad umre dijete/’,
rāste kak kòndòpla ‘vrlo brzo raste’,
kak da vrāk sèdì nā tèm ‘zametnulo se što’,
gāće na bòtu ‘osiromašiti’,
s kòca je vùšel ‘vrlo je divlji, neuljudan, neobuzdan’,
ti stojì kak prasìci sèdlò ‘ne pristaje, loše stoji *kome što*’,
fřkàti z nòsòm ‘negodovati’,
třn v jòku ‘smetnja’,
kāj bò – bò ‘bit će što bude’,
ìma vòlu krvāvu ‘silno želi *tko što*, vrlo je ustrajan’,
đòbiti māda labudòva ‘ne dobiti ništa’,
letèti kaj nòri ‘jako žuriti, hitati’,
žèžen kak žèlva ‘jako žedan’,
đòbròmu krùh ròdì ‘dobar ima uspjeha, dobrota se isplati’,
đòbiti gùbe kak māla pùra ‘biti nestrpljiv’,
vrāk f sili mùhe kòše ‘u nevolji se sve prihvaća’,

za svòju dūšu ‘iz vlastita zadovoljstva’,
takvôga me je Bòk stvòril ‘nije kriv što je takav *tko*, nije savršen’,
kmìca kaj bi lòjtru držàla / kaj bi lòjtru mògel naslòniti, ‘potpuna tama, mrklina’,
za ìkej – nìkej ‘ni za što, po niskoj cijeni’.

Pri istraživanju je ispisana i određena količina onomastičke građe. Etnik, stanovnik Gole je *Gòlčan* (mn. *Gòlčani*), stanovnica *Gòlčica* (mn. *Gòlčice*), ktetik, pridjev od imena mjesta je *gòlski*. Zabilježeni su i mikrotoponimi, npr. imena polja: *Bòzdāš pòle*, *Brežovìce*, *Futvājda*, *Hintòf*, *Ogrādi*, *Mažāròvo*, *Makāròvo*, *Novāčka*, *Piškorñāš*, *Pri Pilajèvu*, *Trnik*, *Vlašková pòle*. Susjedna su sela u Prekodravlju: *Otòčka*, *Novāčka*, *Gòtālòvo*, *Ždàla* i *Rèpaš*.

Prema kazivanju informanata isti govor kao i Gola imaju sela Otočka i Novačka. Gotalovo ima refleks slogotvornoga **ʃ* i stražnjega nazala **ɔ* > o (npr. *jabòka*, *pòt*, *gòska*). Repaški je najbližnji govoru Molva. Bez obzira na moguće manje razlike svi govori u Prekodravlju pripadaju podravskom kajkavskom dijalektu, osim Ždale u kojoj je specifična jezična situacija. Ždala se nalazi na samoj mađarskoj granici i gotovo se svi stanovnici u svakodnevnom govoru služe dijalektom mađarskoga jezika, iako se izjašnjavaju Hrvatima. Starijemu je stanovništvu materinski jezik bio mađarski, a hrvatski su učili u školi, tako da je to mjesto jedina štokavska oaza okružena podravskim kajkavskim dijalektom.

U najbližem se mađarskom selu Brežnici ne tako davno također govorilo istim, podravskim tipom govora, o čemu svjedoče i podatci Vida Baloga koje je dobio istraživanjem 1992. godine: “Govor brežničkih kajkavaca spada u podravske govore, ali mnogim arhaičnim izrazima i oblicima odudara od njih. Kada sam starijim ljudima u Gotalovu i Goli puštao snimke (audio-kazeta) s govorom Brežničana, svi su zaključivali da ‘te čovek tak po starinski govori, baš kak naši stari’ (Balog, 1994 : 56-57) te “Danas hrvatski odlično govori svega tridesetak ljudi, uglavnom starijih (iznad 65 g.), a sa stotinjak mlađih može se sporazumjeti (uz veliki napor). Ostali razumiju tek poneku riječ.” (Balog, 1994 : 53). Također navodi da se danas na Brežnici svi stanovnici izjašnjavaju Mađarima, ali imaju brojna hrvatska prezimena: Šelakovič, Kovač, Jankovič, Horvat, Pavlovič, Grabarič, Vranič, Maronič, Štelkovič, Jakšič, Husič, Novogradec, Kolarič. Podatci iz 1956. govore potpuno drugačije, da je stanovništvo Brežnice većinom hrvatsko. Nije poznato ima li u Brežnici danas, 2009. godine, još uvijek govornika koji govore podravskom kajkavštinom.

U Goli su zabilježena sljedeća prezimena (navedena su onako kako su ih izgovorili izvorni govornici): *Àrač*, *Bàli*, *Bartòlòvič*, *Bedenìk*, *Blažèkòvič*, *Bòbòvec*, *Bogādi*, *Brādič*, *Càfuk*, *Cimèrman*, *Čìmin*, *Gāl*, *Gròtič*, *Hajdūkòvič*, *Hunādi*, *Šilk*, *Kèrtes*, *Kìčìnbāci*, *Kiš*, *Kišivāni*, *Korčmār*, *Kòlār*, *Kòlārèvič*,

Kovàčić, Krâl, Ledînski, Lokùnić, Lukćîn, Marônić, Mëhkëk, Mulvâj, Pâli, Pàrak, Pašica, Përoš, Petričëvić, Petrôvić, Pîntar, Pôbi, Prêmec, Râc, Rehôrôvić, Sàlaj, Selepâli, Siñeri, Stančêr, Subotičânc, Šestâk, Širôki, Švegôvić, Talân, Ujlâki, Večenâj, Volârić, Vujčec, Zlatâr, Žinić, Žifkôvić.

Neka su od njih nastala prema osobnom imenu: Bali (: Baltazar, Balent), Bartolović (: Bartol), Bedenik (: Benedikt), Blažeković (: Blaž), Gal (: lat. Gallus), Jilk (: Ilija, Ilko), Pali (: mađ. Pál, /hrv. Pavao/), Peroš (: Petar), Petričević (: Petar), Petrović (: Petar), Stančer (: Stanko, Stanislav), Žifković (: Živ, Živko).

Prema zanimanju nastala su prezimena:

Cafuk (: mlet. zaffo = žbir, pandur), Cimerman (: cimerman = tesar, njem. Zimmermann), Korčmar (: krčmar), Kolar (: kolar), Kolarević (: kolar), Kovačić (: kovač), Pintar (: pintar = bačvar, njem. (Fass)binder), Volarić (: volar = onaj koji čuva i/li uzgaja volove ili njima trguje), Zlatar (: zlatar).

O etničkom porijeklu nekadanjih prvih nositelja svjedoče prezimena:

Bobovec (: naselje Bobovec u Mađ.), Hunjadi (: Hunyad, mađ. ime za rumunjsko naselje Huedoara), Salaj (: mađ. Szala / Zala, neselja u Mađarskoj), Subotičanec (: Subotica), Ujlaki (: mađ. imenu Újlak za hrvatski grad Ilok).

Prema nadimku nastala su prezimena:

Arač (: tur. harç = harač, namet, glavarina), Čimin (: lat. cuminum = kumin / kim / komin / čemin (biljka), Grotić (: grot = mlinarski termin), Kiš (: mađ. kiš = mali), Kralj (: kralj, vladarska titula; nadimak), Mehkek (: kajk. mehki = mekan), Šestak (: broj šest /brojem se je obično označivalo koje je dijete po redosljedu rođenja/), Vujčec (: kajk. vujec = ujak).

U nastanku niza golskih prezimena uočljiv je utjecaj mađarskoga jezika, ali i njemačkoga, osobito u prezimenima koja su motivirana zanimanjima. Kajkavski tvorbeni elementi vidljivi su u prezimenima: Bobovec, Mehkek, Premec, Subotičanec, Šestak, Vujčec.

Obilježja golskoga govora

Ovom ćemo prigodom spomenuti samo neka osnovna obilježja golskoga govora:

1. Naglasak je ograničen na posljednja dva sloga riječi. Enklitike uglavnom ne utječu na promjenu mjesta naglaska. Sporadično je zabilježeno pomicanje u izričajima ili brzem govoru (npr. *dobro jî je vë* 'sada joj je dobro'). Naglasak je na posljednjem slogu samo ako je dug (npr. *posadîm, posadî*).

2. Vokalni sustav ima šest razlikovnih jedinica u kratkim i šest u dugim slogovima. Fonem /ɛ/ u naglašenim je, i dugim nenaglašenim slogovima, vrlo

otvorene realizacije (*žëna*, G sg. *ženê*, *grêda*, G sg. *grêdê*, I pl. z *grêdâmi*). Fonem /o/ u svim se dugim slogovima, naglašenim i nenaglašenim te u kratkim nenaglašenim realizira zatvoreno [o] (npr. 3. sg. prez. *zrâstô*, G sg. z *Gôlē*). Dijakronijski gledano, samoglasno *l i *o dalo je dvojak rezultat: o / u (npr. *žôt*, *sônce* / *sânce*, *tôći*, *bôm*, *bôš*, *bôte* (prez. gl. *biti*), *svôru vûzdu* (A sg. f.)).

3. Općekajkavska su obilježja konsonantskoga sustava: dvije palatalne afrikate 'srednje' realizacije /č/ i /š/, obezvučenje na kraju riječi (*děšč*, *krîš* 'križ', *grât*), protetski glasovi na početku riječi ispred samoglasnika: ě (*vûzda*, *vužgâti*, *vûgli*, *jôko*, *jôsa*, *hržëni*). Osim toga, fonem /h/ ima nestabilan položaj u sustavu (*ibrîdi* 'hibridi', *ižica* / *hižica*, *drfiâti*, *žmëfkô*, *lëfkô*, *mëfkô*, *vřpa*, *jûha*, *orëhi*, *kròh* 'krov'). Depalatalizira se /l/ (*dâle*, *Krâl*, *zëmla*, *pòle*), a može se izgovoriti i nesliveno kao l + j (*zëlje*, *prëlja*, *tkâlja*, *prâlja*, *òlje*, *ljûdi* / *lûdi*).

4. Istraživanje je pokazalo kolebanje samoga sustava u nizu pojedinosti. Realizacija poluglasa u zanaglasnom položaju je /e/, međutim ono se vrlo često fonetski realizira kao 'srednje' [e] (*rôšec* 'hrušt, vrsta kukca', *žâlec* 'žalac', ali i *pêvec*, *lôvec*). Općenito se može reći da sustav ima znatan broj varijanata, osobito na fonetskoj i fonološkoj razini, što je i jedno od obilježja kajkavskoga narječja općenito. Primjerice, kajkavsko duljenje kratkih slogova u nekim je kategorijama dosljedno provedeno (N sg. f. *kôza*, *sôza*; L sg. f. *f pamêti*, *f křvi*), ali u mnogobrojnim primjerima u spontanu govoru izostaje ili postoji kolebanje te stoga pripada fonetskoj kategoriji (npr. *jâsle* / *jàsle*, N pl. *brëgi* / *brëgi*).

5. Po mnogim obilježjima oblici golskoga govora ne odudaraju od cjeline kajkavskoga narječja: nema aorista, imperfekta ni posebnoga oblika za vokativ (*Ivîna*, *jâ bôm vmf!*), osim sporadično (*ëj*, *Ïvo!*; *dë si*, *Kâto?*). Imenice m. r. imaju kratku množinu bez proširenja osnove (N pl. *prîšći* 'prištevi', *smëhi* 'smjehovi', *bròdi*; A pl. *plûge*, *ròge*). Razlikuje se infinitiv od supina koji dolazi uz glagole kretanja (*idi spât*). U deklinaciji imenica morfološki se razlikuju množinski oblici D, L i I (m. D pl. *kônôm*, L pl. *kônê*, I pl. *kôni* / *kônî*; f. D pl. *kravâm*, L pl. *kravâj*, I pl. *kravâmi*), G pl. im. m. r. završava na -ov (-of) (*tramvajôf*, *klüčôf*), a kod palatalnih osnova rjeđe se pojavljuje i -ev (-ef) (*ludêf* / *ljudêf*). U G pl. im. ž. r. prevladava nastavak -Ø (*krâf*, *vûr*), ali se može tvoriti i nastavkom -ê (G pl. *sačmarê*, N sg. *sačmâra* 'puška sačmarica'). Zamjeničko-pridjevska deklinacija u G i L pl. ima nastavak -o (*ot sêjô tějô*, *kôd našëjô*, *ot starëšëjô*, *od muškëjô*, *na dvëjô*).

Iako se čini da je istraživanje golskoga govora zaokruženo i završeno objavljivanjem *Rječnika golskoga govora*, mora se naglasiti da je to tek dio neiscrpnoga i nepresušnoga narodnoga blaga otrgnutoga od zaborava, što je i najnovije istraživanje pokazalo.

Literatura:

1. Balog, Vid, Vox clamantis iliti kak se na Brežnici prestalo po horvacki meniti, *Kaj* 2-3, Zagreb, 1994., 51-62.
2. Lončarić, Mijo, *Kajkavsko narječje*, Zagreb, 1996.
3. Večenaj, Ivan, *Prekodravje tak popeva : Prekodravlje u povijesti, legendi i priči*, Gola, 1994.
4. Večenaj, Ivan, *Poslovice, izreke i zagonetke iz Prekodravlja*, Zagreb, 1997.
5. Večenaj, Ivan i Mijo Lončarić, *Rječnik govora Gole*, Zagreb, 1997., 509 str.

REPORT ON DIALECTOLOGICAL RESEARCH IN GOLA NEAR
KOPRIVNICA IN 2009

By Jela Maresić, Zagreb

Summary

On the basis of field dialectological research in Gola, the paper illustrates the obtained linguistic data. Basic phonological and morphological characteristics of local idiom are given. In the course of research, the phraseological and onomastic structures have been registered, as well as microtoponyms and typical family names of Gola, which have been analysed from the motivational point of view. The Questionnaire for the Croatian linguistic atlas has been filled in, and several hours of audio material have been recorded and stored.

Key words: Kajkavian dialect, local idiom of Gola, phonology, morphology, phraseology, onomastics

Prijevod: autorica